Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

19. september 2018 *

»Præjudiciel forelæggelse – præjudiciel forelæggelse efter hasteproceduren – retligt samarbejde i civile sager – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – international barnebortførelse – forordning (EF) nr. 2201/2003 – artikel 11 – anmodning om tilbagegivelse – Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 – anmodning om, at en afgørelse erklæres for eksigibel – appel – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder – artikel 47 – adgang til effektive retsmidler – frist for at indgive appel – kendelse om eksigibilitet – fuldbyrdelse, før kendelsen er blevet forkyndt«

I de forenede sager C-325/18 PPU og C-375/18 PPU,

angående to anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Court of Appeal (appeldomstol, Irland) ved afgørelse af 17. maj 2018 (C-325/18 PPU) og af 7. juni 2018 (C-375/18 PPU), indgået til Domstolen henholdsvis den 17. maj 2018 og den 7. juni 2018, i sagerne

Hampshire County Council

mod

C.E.,

N.E.,

procesdeltagere:

Child and Family Agency,

Attorney General,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta, og dommerne C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (refererende dommer) og S. Rodin,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

* Processprog: engelsk.

henset til den forelæggende rets anmodninger af 17. maj 2018 (C-325/18 PPU) og af 7. juni 2018 (C-375/18 PPU), indgået til Domstolen henholdsvis den 17. maj 2018 og den 7. juni 2018, om at undergive de præjudicielle forelæggelser en hasteprocedure i henhold til artikel 107 i Domstolens procesreglement,

og henset til Første Afdelings afgørelse af 11. juni 2018 om at imødekomme nævnte anmodninger,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 13. juli 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Hampshire County Council ved barrister D. Day, efter instruktion fra solicitor V. Pearce,

– N.E. og C.E. ved N. Jackson, SC, B. Shipsey, SC, B. McKeever, BL, samt solicitor K. Smyth,

– Attorney General ved M. Browne og J. McCann samt A. Joyce, som befuldmægtigede, bistået af A. Finn, BL, og G. Durcan, SC,

– Irland ved J. McCann, som befuldmægtiget, bistået af G. Durcan, SC, og A. Finn, BL,

– Det Forenede Kongeriges regering ved R. Fadoju og C. Brodie, som befuldmægtigede, bistået af E. Devereux, QC,

– den tjekkiske regering ved J. Vláčil, som befuldmægtiget

– den polske regering ved M. Nowak, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved M. Wilderspin, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. august 2018,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningerne om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) samt artikel 11 og artikel 33, stk. 5, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1).

2 Anmodningerne er blevet indgivet i forbindelse med en sag mellem Hampshire County Council (den regionale myndighed i Hampshire, herefter »HCC«) og C.E. og N.E. (herefter »de pågældende forældre«) vedrørende tilbagegivelse til Det Forenede Kongerige af tre mindreårige børn (herefter »de tre børn«), som af de pågældende forældre var blevet fjernet til Irland for at undgå, at børnene blev sat under værgemål, og en anmodning om et midlertidigt påbud indgivet af disse forældre i Irland med henblik på at udsætte bortadoptionen i Det Forenede Kongerige af det yngste af de tre børn og, i givet fald, de øvrige børn.

Retsforskrifter

Folkeretlige bestemmelser

3 Konventionen om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser, indgået i Haag den 25. oktober 1980 (herefter »Haagerkonventionen af 1980«), har, således som det fremgår af dens præambel, navnlig til formål at beskytte børn på internationalt plan mod de skadelige virkninger af ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse og at etablere fremgangsmåder for at sikre, at børnene umiddelbart tilbagegives til den stat, hvor de har bopæl. Denne konvention trådte i kraft den 1. december 1983, og alle medlemsstaterne i Den Europæiske Union er kontraherende parter heri.

4 Artikel 1 i Haagerkonventionen af 1980 bestemmer:

»Formålet med denne konvention er at:

a) sikre en umiddelbar tilbagegivelse af børn, som er ulovligt bortført til eller tilbageholdt i en kontraherende stat, og

b) sørge for, at forældremyndighed og samværsret i en kontraherende stat bliver effektivt respekteret i andre kontraherende stater.«

5 Konventionens artikel 3 har følgende ordlyd:

»Bortførelse eller tilbageholdelse af et barn skal anses for ulovlig, hvis:

a) den strider mod de rettigheder, som tilkommer en person, en institution eller en anden myndighed som forældremyndighedsindehaver, enten i fællesskab eller alene, ifølge loven i den stat, hvor barnet havde bopæl umiddelbart før bortførelsen eller tilbageholdelsen, og

b) disse rettigheder faktisk blev udøvet, enten i fællesskab eller alene, da bortførelsen eller tilbageholdelsen fandt sted, eller ville være blevet udøvet, hvis ikke bortførelsen eller tilbageholdelsen var sket.

Forældremyndigheden som nævnt i denne artikels litra a) kan i første række støttes på loven eller på en retlig eller administrativ afgørelse, men også på aftale, som har retlig gyldighed ifølge loven i den pågældende stat.«

6 Konventionens artikel 12 fastsætter:

»Hvis et barn er blevet ulovligt bortført eller tilbageholdt som angivet i artikel 3, og hvis der, da sagen blev indledt ved den judicielle eller administrative myndighed i den kontraherende stat, hvor barnet befinder sig, er gået mindre end ét år fra den dag, da den ulovlige bortførelse eller tilbageholdelse fandt sted, skal den pågældende myndighed bestemme, at barnet straks skal gives tilbage.

[…]«

7 Artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980 har følgende ordlyd:

»Uanset bestemmelserne i den foregående artikel har den judicielle eller administrative myndighed i modtagerstaten ikke pligt til at bestemme, at barnet skal tilbagegives, hvis den person, institution eller anden myndighed, som modsætter sig tilbagegivelsen, godtgør at:

[…]

b) der er en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil udsætte barnet for fysisk eller psykisk skade eller på anden måde sætte barnet i en situation, som det ikke bør tåle.

[…]«

EU-retten

8 12., 17., 21. og 33. betragtning til forordning nr. 2201/2003 er affattet således:

»(12) De kompetenceregler, der fastsættes i denne forordning for sager vedrørende forældreansvar, er udformet under hensyntagen til barnets bedste og bygger navnlig på kriteriet om nærhed […]

[…]

(17) I tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bør tilbagegivelsen af barnet bringes i stand uden opsættelse, og med henblik herpå bør Haagerkonventionen af […] 1980 fortsat anvendes som suppleret af bestemmelserne i denne forordning, særlig artikel 11. Retterne i den medlemsstat, som barnet ulovligt er blevet fjernet til, eller hvor barnet ulovligt tilbageholdes, bør kunne modsætte sig en tilbagegivelse i konkrete, behørigt begrundede tilfælde. En sådan afgørelse bør dog kunne erstattes af en senere afgørelse truffet af retten i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse. Indebærer sidstnævnte retsafgørelse, at barnet skal gives tilbage, skal dette ske, uden at der må kræves nogen særlig procedure for anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen i den medlemsstat, hvor det fjernede eller tilbageholdte barn befinder sig.

[…]

(21) Anerkendelsen og fuldbyrdelsen af retsafgørelser truffet i en medlemsstat bør være baseret på princippet om gensidig tillid, og grundene til ikke-anerkendelse bør begrænses til det nødvendige minimum.

[…]

(33) Denne forordning anerkender de grundlæggende rettigheder og respekterer principperne i [chartret]. Den søger især at sikre fuld respekt for børns grundlæggende rettigheder som omhandlet i [chartrets] artikel 24.«

9 Artikel 1, stk. 1-3, i forordning nr. 2201/2003, der har overskriften »Anvendelsesområde«, bestemmer:

»1. Denne forordning finder anvendelse på det civilretlige område, uanset domsmyndighedens art, for spørgsmål vedrørende:

[…]

b) tilkendelse, udøvelse, delegation samt hel eller delvis frakendelse af forældreansvar.

2. De i stk. 1, litra b), omhandlede spørgsmål kan navnlig vedrøre:

a) forældremyndighed og samværsret

[…]

3. Denne forordning finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende:

[…]

b) afgørelser om adoption, adoptionsforberedende foranstaltninger, omstødelse af adoption eller ophævelse af adoptivforhold

[…]«

10 Artikel 2 i forordning nr. 2201/2003 bestemmer:

»I denne forordning forstås ved:

1) »ret«: alle myndigheder i medlemsstaterne med kompetence i spørgsmål, der falder ind under denne forordnings anvendelsesområde som defineret i artikel 1

[…]

7) »forældreansvar«: alle de rettigheder og pligter vedrørende barnets person eller formue, som er tilkendt en fysisk eller juridisk person ved en retsafgørelse, eller som en sådan person har som følge af loven eller en gyldig aftale. Betegnelsen omfatter navnlig forældremyndighed og samværsret

8) »indehaver af forældreansvar«: enhver person, der har forældreansvar over for et barn

9) »forældremyndighed«: navnlig rettigheder og pligter vedrørende omsorgen for et barns person og særlig retten til at bestemme, hvor barnet skal bo

[…]

11) »ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn«: et barns fjernelse eller tilbageholdelse:
   a) når denne strider mod en forældremyndighed, som er tilkendt ved en retsafgørelse, eller som består som følge af loven eller en aftale, der er gyldig i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før fjernelsen eller tilbageholdelsen, og
   b) for så vidt denne forældremyndighed faktisk blev udøvet, i fællesskab eller alene, da fjernelsen eller tilbageholdelsen fandt sted, eller ville være blevet udøvet, hvis ikke fjernelsen eller tilbageholdelsen var sket. Forældremyndigheden anses for at blive udøvet i fællesskab, når en af indehaverne af forældreansvar ikke i henhold til en retsafgørelse eller som følge af loven kan bestemme, hvor barnet skal bo, uden samtykke fra en anden indehaver af forældreansvar.«

11 Artikel 11 i forordning nr. 2201/2003 med overskriften »Tilbagegivelse af barnet« bestemmer:

»1. Når en forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed anmoder de kompetente myndigheder i en medlemsstat om at træffe afgørelse på grundlag af Haagerkonventionen af […] 1980 med henblik på at opnå tilbagegivelse af et barn, som ulovligt er blevet fjernet til eller ulovligt tilbageholdes i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, finder stk. 2-8 anvendelse.

[…]

3. En ret, til hvilken der er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af et barn som omhandlet i stk. 1, fremmer sagen hurtigt under anvendelse af de hurtigste procedurer, der er til rådighed efter national lovgivning.

Uden at dette berører første afsnit, træffer retten sin afgørelse senest seks uger efter, at anmodningen er indgivet, medmindre særlige omstændigheder gør dette umuligt.

[…]

6. Har en ret i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980 bestemt, at et barn ikke skal tilbagegives, fremsender den straks, enten direkte eller gennem den pågældende medlemsstats centralmyndighed, en genpart af retsafgørelsen samt af de relevante dokumenter, herunder navnlig en udskrift af retsbogen, til den kompetente ret eller centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, som fastsat i national lovgivning. Alle de nævnte dokumenter skal være retten i hænde inden en måned efter, at afgørelsen om ikke at tilbagegive barnet er truffet.

7. Medmindre en af parterne allerede har anlagt sag ved retterne i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, underretter den ret eller centralmyndighed, der modtager de i stk. 6 omhandlede oplysninger, parterne og opfordrer dem til at indgive indlæg til retten i overensstemmelse med national lovgivning inden tre måneder regnet fra datoen for underretningen af parterne, således at retten kan tage stilling til forældremyndigheden over barnet.

Med forbehold af denne forordnings regler for kompetence afslutter retten sagen, hvis den ikke har modtaget indlæg inden fristens udløb.

8. Uanset om det i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980 er blevet bestemt, at et barn ikke skal tilbagegives, er en senere retsafgørelse, der beordrer barnet tilbagegivet, truffet af en ret, der har kompetence i medfør af denne forordning, eksigibel […] for at sikre tilbagegivelse af barnet.«

12 Artikel 19 i forordning nr. 2201/2003, der vedrører litispendens, bestemmer i stk. 2 og 3:

»2. Såfremt der anlægges sag vedrørende forældreansvar over for et barn, som har samme genstand og hviler på samme grundlag, ved retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.

3. Når det er fastslået, at den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er kompetent, erklærer enhver anden ret sig inkompetent til fordel for den første.

Den part, der anlagde sag ved en anden ret, kan i så fald fremsætte sit krav for den ret, ved hvilken der først blev anlagt sag.«

13 Artikel 20 i forordning nr. 2201/2003 har følgende ordlyd:

»1. Denne forordning er ikke til hinder for, at retterne i en medlemsstat i hastetilfælde kan anvende de foreløbige, herunder sikrende, retsmidler, der er fastsat i denne medlemsstats lovgivning, over for personer eller aktiver i denne medlemsstat, selv om en ret i en anden medlemsstat i medfør af denne forordning har kompetence til at påkende sagens realitet.

2. Retsmidler, der er bragt i anvendelse i medfør af stk. 1, ophører med at gælde, når den ret i en medlemsstat, der i medfør af denne forordning har kompetence til at påkende sagens realitet, har truffet de foranstaltninger, den finder relevante.«

14 Forordningens artikel 23, der har overskriften »Grunde til ikke-anerkendelse af retsafgørelser om forældreansvar«, opregner de omstændigheder, hvorunder en retsafgørelse om forældreansvar ikke kan anerkendes.

15 I henhold til nævnte forordnings artikel 26 kan en retsafgørelse om forældreansvar i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.

16 I kapitel III, afdeling 2, i forordning nr. 2201/2003 bestemmer artikel 28, der har overskriften »Eksigible retsafgørelser«:

»1. En i en medlemsstat truffet retsafgørelse om forældreansvar over for et barn, som er eksigibel i den pågældende medlemsstat, og som er blevet forkyndt, kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når den på anmodning af en berettiget part er blevet erklæret for eksigibel i denne medlemsstat.

[…]«

17 Artikel 31 i forordning nr. 2201/2003 har følgende ordlyd:

»1. Den ret, som behandler anmodningen [om en erklæring om eksigibilitet], træffer sin afgørelse snarest muligt. Hverken den person, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, eller barnet kan på dette tidspunkt af sagens behandling fremsætte bemærkninger over for retten.

2. Anmodningen kan kun afslås af en af de i artikel 22-24 anførte grunde.

3. En retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.«

18 Artikel 33 i forordning nr. 2201/2003 med overskriften »Appel« er affattet således:

»1. Den afgørelse, der træffes om anmodningen om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, kan appelleres af begge parter.

[…]

3. Appellen behandles i overensstemmelse med reglerne for kontradiktorisk procedure.

[…]

5. En afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal appelleres inden en måned efter, at den er blevet forkyndt. Såfremt den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, har sit sædvanlige opholdssted i en anden medlemsstat end den, hvor retsafgørelsen er blevet erklæret for eksigibel, er fristen for appel to måneder og løber fra den dag, hvor afgørelsen om eksigibilitet er blevet forkyndt for den pågældende personligt eller på hans bopæl. Denne frist kan ikke forlænges på grund af afstanden.«

19 Artikel 60 i forordning nr. 2201/2003 bestemmer:

»Denne forordning har i forbindelserne mellem medlemsstaterne forrang for følgende konventioner, for så vidt disse vedrører spørgsmål, der er omfattet af denne forordning:

[…]

e) Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser.«

Irske retsforskrifter

20 Som det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-325/18, fastsatte Order 42A i procesreglementet for de højere retsinstanser, som blev indføjet ved Statutory Instrument nr. 9 af 2016 (procesreglement for de højere retsinstanser (kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser af 2016)), i sin oprindelige affattelse af 1989, at fuldbyrdelsen af en fuldbyrdelsesafgørelse automatisk blev udsat, mens en appelsag blev behandlet. Reglen om automatisk udsættelse er imidlertid ikke blevet anset for hensigtsmæssig i sager omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 2201/2003. Order 42A, Rule 10(2)(ii) bestemmer nu, at »fuldbyrdelse af dommen eller retsafgørelsen kan finde sted inden udløbet« af den pågældende frist for appel.

21 I henhold til Order 42A, Rule 10(2)(iii) i procesreglementet for de højere retsinstanser skal afgørelsen om eksigibilitet indeholde en angivelse, der præciserer, at »fuldbyrdelsen af dommen eller retsafgørelsen kan udsættes efter anmodning til retten, hvis der er iværksat ordinær appel i domsstaten«.

Hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

22 De pågældende forældre – der er britiske statsborgere, er gift og har boet sammen i Det Forenede Kongerige – ankom med færge til Irland den 5. september 2017 sammen med de tre børn, hvoraf det ene var født to dage forinden. Fru E. er moder til de tre børn, mens hr. E. kun er fader til det yngste af de tre børn.

23 De to ældste børn havde været genstand for afgørelser om midlertidig anbringelse, som var truffet i Det Forenede Kongerige i juni 2017. HCC havde således udtrykt bekymring vedrørende familien, bl.a. med hensyn til hygiejnestandarden i hjemmet, forældrenes evne til at styre deres børns opførsel, vold i hjemmet i tidligere forhold og problemer med stofmisbrug. Det viste sig også, at et af børnene havde pådraget sig en skade, der ikke var forårsaget af en hændelig ulykke, og muligheden for, at hr. E var gerningsmanden, kunne ikke udelukkes.

24 På grund af de britiske offentlige myndigheders bekymringer for børnenes sikkerhed afsagde High Court of Justice (England and Wales) (ret i første instans (England og Wales), Det Forenede Kongerige) den 8. september 2017 en kendelse om anbringelse af de tre børn under rettens værgemål, hvorved HCC blev tilkendt forældremyndigheden (herefter »kendelsen om værgemål«), samt om tilbagegivelse af de tre børn (herefter »afgørelsen om tilbagegivelse«).

25 Den samme dag havde HCC haft kontakt til den tilsvarende irske myndighed, Child and Family Agency (børne- og familiekontoret, Irland, herefter »CFA«), og tilkendegivet, at HCC havde til hensigt at anmode High Court (England and Wales) (ret i første instans (England og Wales) om at træffe afgørelse om tilbagegivelse af de tre børn. CFA svarede, at en sådan retsafgørelse skulle fuldbyrdes i henhold til forordning nr. 2201/2003. Senere samme dag orienterede HCC CFA om, at denne ret samme dag havde truffet afgørelse om tilbagegivelse.

26 CFA aflagde adskillige besøg i familien E.'s hjem i Irland, men fandt ikke noget, der gav anledning til bekymring hvad angår børnene. De pågældende forældre oplyste til CFA, at de var blevet rådet til at rejse til Irland for at undgå de sociale myndigheder og for at forhindre, at børnene blev anbragt i pleje.

27 CFA oplyste forældrene om, at denne myndighed ville anmode om en afgørelse om midlertidig anbringelse af de tre børn på grundlag af de oplysninger, som HCC havde fremsendt. CFA oplyste endvidere, at HCC kunne anmode High Court (ret i første instans, Irland) om at anerkende afgørelsen om tilbagegivelse af de tre børn, og at børnene ville blive tilbagegivet til Det Forenede Kongerige, hvis denne anmodning blev imødekommet.

28 Den 14. september 2017 tilkendte District Court (distriktsdomstol, Irland) CFA midlertidigt forældremyndigheden over de tre børn, og de blev anbragt i pleje. De pågældende forældre gav deres samtykke til denne midlertidige anbringelse, men med forbehold. CFA arrangerede et møde med forældrene for at drøfte en plan for børnenes forsorg. De blev udtrykkeligt informeret om, at HCC påtænkte at anmode om fuldbyrdelse af afgørelsen om tilbagegivelse, som High Court (England and Wales) (ret i første instans (England og Wales)) havde truffet, med en ex parte-anmodning til High Court (ret i første instans, Irland), således at børnene kunne blive givet tilbage til Det Forenede Kongerige.

29 Den 21. september 2017 afsagde High Court (ret i første instans, Irland) en kendelse i overensstemmelse med kapitel III i forordning nr. 2201/2003 om anerkendelse af kendelsen om anbringelse under værgemål og beordrede, at denne afgørelse »skal fuldbyrdes i denne jurisdiktion« (herefter »ex parte-kendelsen«). Samme dag blev de tre børn overgivet til socialarbejdere fra HCC og tilbagegivet til Det Forenede Kongerige.

30 Socialarbejderne fra HCC havde udtrykkeligt anmodet deres irske kolleger om ikke at kontakte de pågældende forældre, da de vurderede, at der var en risiko for, at de ville flygte. Forældrene blev således først informeret telefonisk senere, dvs. samme dag som børnene blev tilbagegivet, og ex parte-kendelsen blev først formelt forkyndt for dem den følgende dag.

31 Forældrene forsøgte at iværksætte en appel til prøvelse af kendelsen om værgemål, men fik den 9. oktober 2017 af Court of Appeal (England and Wales) (appeldomstol (England og Wales)) afslag på deres anmodning om tilladelse til at iværksætte appel.

32 Den 24. november 2017 indgav de appel til prøvelse af ex parte-kendelsen ved High Court (ret i første instans, Irland). Den 18. januar 2018 fik de afslag på denne appel, som var indgivet for sent – nemlig to dage efter udløbet af den i artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 fastsatte frist – med den begrundelse, at den i denne bestemmelse fastsatte frist hørte under grundlæggende retsprincipper (ordre public), og at den pågældende ret ikke havde kompetence til at forlænge den. De appellerede denne afgørelse til den forelæggende ret.

33 På denne baggrund har Court of Appeal (appeldomstol, Irland) i sag C-325/18 besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Hvis det gøres gældende, at børn af deres forældre og/eller andre familiemedlemmer er blevet ulovligt fjernet fra det land, hvor de har deres sædvanlige opholdssted, under tilsidesættelse af en retsafgørelse, som en offentlig myndighed i denne stat har udstedt, kan denne offentlige myndighed da få en retsafgørelse om tilbagegivelse af børnene til denne jurisdiktion fuldbyrdet ved retterne i en anden medlemsstat i henhold til bestemmelserne i kapitel III i […] forordning (EF) nr. 2201/2003, eller ville dette være en ulovlig omgåelse af forordningens artikel 11 og Haagerkonventionen [af 1980] eller i øvrigt være misbrug af rettigheder eller lovgivning fra den pågældende myndigheds side?

2) Er der i en sag, der vedrører fuldbyrdelsesbestemmelserne i forordning nr. 2201/2003, kompetence til at forlænge fristen i henhold til artikel 33, stk. 5, hvis forsinkelserne grundlæggende er de minimis, og fristen i øvrigt ville være blevet forlænget under henvisning til nationale procesregler?

3) Uanset spørgsmål 2, hvis en udenlandsk myndighed fjerner de børn, der er genstand for tvisten, fra en medlemsstats jurisdiktion på grundlag af en fuldbyrdelsesafgørelse, der er afsagt ex parte i overensstemmelse med artikel 31 i forordning nr. 2201/2003, men før forkyndelsen af denne fuldbyrdelsesafgørelse for forældrene, hvorved de fratages deres ret til at begære udsættelse af en sådan afgørelse, mens en appelsag behandles, bringer en sådan fremgangsmåde da det væsentligste indhold i »forældres« rettigheder i henhold til artikel 6 i [konventionen til beskyttelse af

menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950] eller chartrets artikel 47 i fare, således at fristen (i henhold til denne forordnings artikel 33, stk. 5) i øvrigt skal forlænges?«

34 De pågældende forældre har efterfølgende fremsat en begæring om foreløbige forholdsregler for den forelæggende ret med henblik på udsættelse af en procedure om bortadoption af de tre børn.

35 HCC har tilkendegivet, at myndigheden kun påtænker at gå videre med bortadoptionen af det yngste barn, da de to øvrige børn nu bor i Det Forenede Kongerige hos det ene barns fader.

36 HCC er betegnet som »procesdeltager« i hovedsagen, men har ikke deltaget i denne sag for den forelæggende ret og har ikke udøvet sine rettigheder til at blive hørt for denne ret.

37 På denne baggrund har Court of Appeal (appeldomstol, Irland) i sag C-375/18 besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er det foreneligt med EU-retten og i særdeleshed med bestemmelserne i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003, at retterne i en medlemsstat iværksætter foreløbige retsmidler (beskyttelsesforanstaltninger) in personam mod en offentlig instans i en anden medlemsstat, hvorved denne instans afskæres fra at træffe foranstaltninger til bortadoption af børn ved retterne i den anden medlemsstat, hvor in personam-forbuddet er nedlagt på grundlag af nødvendigheden af at beskytte parternes rettigheder i en sag om fuldbyrdelse i henhold til kapitel III i [denne forordning]?«

38 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 11. juni 2018 er sagerne C-325/18 og C-375/18 blevet forenet med henblik på den skriftlige forhandling, den mundtlige forhandling og dommen.

Den præjudicielle hasteprocedure

39 Den forelæggende ret har anmodet om, at denne præjudicielle forelæggelse undergives hasteproceduren i artikel 107 i Domstolens procesreglement.

40 Den har til støtte for sin anmodning fremhævet den uopsættelige karakter af sag C-325/18, henset til den procedure om bortadoption af børnene, som HCC har iværksat, og som de tre børns moder har modsat sig. Hvad angår det yngste barn har dets fader ligeledes modsat sig bortadoption.

41 Endvidere har den forelæggende ret anført, at den uopsættelige karakter af anmodningen om præjudiciel afgørelse i sag C-375/18 følger af en sag om foreløbige forholdsregler, som vil blive frataget sin effektive virkning, såfremt Domstolen ikke undergiver den præjudicielle forelæggelse hasteproceduren.

42 I denne henseende bemærkes for det første, at den foreliggende præjudicielle forelæggelse vedrører en fortolkning af forordning nr. 2201/2003, der er blevet vedtaget på grundlag af bl.a. artikel 61, litra c), EF, nu artikel 67 TEUF, der er indeholdt i afsnit V i EUF-traktatens tredje del og vedrører et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Den kan følgelig undergives den præjudicielle hasteprocedure.

43 For det andet skal det bemærkes, at hovedsagerne vedrører tre børn under seks år, der har været adskilt fra deres moder i næsten et år, og at HCC i Det Forenede Kongerige har taget skridt til bortadoption af det yngste barn.

44 Under disse omstændigheder har Domstolens Første Afdeling den 11. juni 2018 efter forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at efterkomme den forelæggende rets anmodning om, at den præjudicielle forelæggelse undergives den præjudicielle hasteprocedure.

De præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål i sag C-325/18

45 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvorvidt de generelle bestemmelser i kapitel III i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at når det gøres gældende, at børn er blevet fjernet ulovligt, kan en afgørelse om tilbagegivelse af børnene, som er truffet af en ret i den medlemsstat, hvor disse børn havde deres sædvanlige opholdssted, erklæres for eksigibel i værtsmedlemsstaten i overensstemmelse med disse generelle bestemmelser.

46 Denne ret ønsker navnlig oplyst, hvorvidt HCC skulle have udtømt de retsmidler, der er til rådighed i henhold til Haagerkonventionen af 1980, i værtsmedlemsstaten, inden denne myndighed forsøgte – som den gjorde – at få anerkendt og fuldbyrdet kendelsen om værgemål i henhold til kapitel III i forordning nr. 2201/2003.

47 For det første skal det fastslås, at selv om det af præamblen til denne forordning fremgår, at dens mål er at oprette et retligt område på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser ved at fastsætte regler vedrørende kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser om forældreansvar, mens formålet med konventionen, i henhold til dens artikel 1, litra a), er at sikre en umiddelbar tilbagegivelse af børn, der er ulovligt bortført til eller tilbageholdt i en kontraherende stat, er der en tæt forbindelse mellem disse to instrumenter, som i det væsentlige har som fælles mål at modvirke børnebortførelser mellem staterne og i tilfælde af bortførelse at opnå, at barnet umiddelbart tilbagegives til den stat, hvor det har bopæl (jf. i denne retning dom af 11.7.2008, Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, præmis 48 og 52).

48 Det skal bemærkes, at 17. betragtning til forordning nr. 2201/2003 fremhæver denne forordnings supplerende karakter, idet det anføres, at den supplerer bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1980, som dog stadig finder anvendelse.

49 Desuden bestemmer denne konventions artikel 34, at den »ikke [skal] begrænse anvendelsen af en international overenskomst, som er gældende mellem oprindelsesstaten og modtagerstaten, eller andre retsregler i modtagerstaten, som har til formål at sikre tilbagegivelse af et barn, som ulovligt er blevet bortført eller tilbageholdt, eller at tilrettelægge samværsret«.

50 Forholdet mellem de to pågældende instrumenter præciseres i artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, hvorefter en ret i en medlemsstat skal anvende denne artikels stk. 2-8 på den tilbagegivelsesprocedure, der er fastsat i Haagerkonventionen af 1980.

51 Det må fastslås, at disse bestemmelser ikke kræver, at en person, institution eller myndighed i tilfælde af påstået international bortførelse af et barn lægger Haagerkonventionen af 1980 til grund for en anmodning om umiddelbar tilbagegivelse af dette barn til den stat, hvor det har sit sædvanlige opholdssted.

52 Denne fortolkning understøttes af artikel 60 i forordning nr. 2201/2003, hvoraf det fremgår, at denne forordning har forrang for Haagerkonventionen af 1980 (dom af 11.7.2008, Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, præmis 54).

53 En indehaver af forældreansvar kan således anmode om anerkendelse og fuldbyrdelse, i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel III i forordning nr. 2201/2003, af en retsafgørelse om forældreansvar og tilbagegivelse af børn, der er udstedt af en kompetent ret i henhold til kapitel II, afdeling 2, i forordning nr. 2201/2003, selv om den pågældende ikke har fremsat en anmodning om tilbagegivelse på grundlag af Haagerkonventionen af 1980.

54 For det andet skal det undersøges, om afgørelsen om tilbagegivelse er omfattet af denne forordnings materielle anvendelsesområde, hvilket C.E. har bestridt.

55 Det fremgår af artikel 1, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2201/2003, at denne forordning finder anvendelse på det civilretlige område, uanset domsmyndighedens art, for spørgsmål vedrørende tilkendelse, udøvelse, delegation samt hel eller delvis frakendelse af forældreansvar. I denne forbindelse skal begrebet »det civilretlige område« ikke betragtes snævert, men som et selvstændigt EU-retligt begreb, der navnlig omfatter alle begæringer, foranstaltninger eller afgørelser på området for »forældreansvar« som omhandlet i denne forordning, i overensstemmelse med det formål, der er nævnt i femte betragtning hertil (jf. i denne retning dom af 21.10.2015, Gogova, C-215/15, EU:C:2015:710, præmis 26).

56 Artikel 1, stk. 2, litra a)-d), i forordning nr. 2201/2003 præciserer, at spørgsmål vedrørende forældreansvar bl.a. vedrører forældremyndighed, værgemål, udpegelse af en person eller myndighed, der skal tage sig af barnet eller barnets formue, og som skal repræsentere eller bistå barnet, samt fastlæggelse af en sådan person eller myndigheds opgaver og anbringelse af barnet hos en plejefamilie eller på en institution.

57 Begrebet »forældreansvar« har i artikel 2, nr. 7), i forordning nr. 2201/2003 fået en vid definition, idet det omfatter alle de rettigheder og pligter vedrørende barnets person eller formue, som er tilkendt en fysisk eller juridisk person ved en retsafgørelse, eller som en sådan person har som følge af loven eller en gyldig aftale (dom af 27.11.2007, C, C-435/06, EU:C:2007:714, præmis 49, og af 26.4.2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, præmis 59).

58 Det må fastslås, at en rets udøvelse af sin kompetence hvad angår værgemål indebærer udøvelsen af rettigheder forbundet med børnenes velbefindende og uddannelse, som sædvanligvis udøves af forældrene i henhold til artikel 1, stk. 2, litra a), i forordning nr. 2201/2003, og endog aspekter knyttet til værgemål og samværgemål i henhold til denne forordnings artikel 1, stk. 2, litra b). Som den forelæggende ret har anført, er overførslen af forældremyndigheden til en forvaltningsmyndighed ligeledes omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

59 I denne henseende fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at ex parte-kendelsen afsagt af High Court (ret i første instans, Irland) i henhold til kapitel III i forordning nr. 2201/2003 anerkendte kendelsen om værgemål og erklærede den for eksigibel i Irland.

60 Det er ubestridt, at anmodningen om tilbagegivelse af de tre børn ikke er baseret på Haagerkonventionen af 1980, og at konklusionen i kendelsen om værgemål består af flere dele, herunder anbringelsen af disse børn under rettens værgemål og afgørelsen om tilbagegivelse. Det fremgår således, at sidstnævnte afgørelse følger efter afgørelsen om forældreansvar og ikke kan adskilles herfra.

61 Heraf følger, at en afgørelse om anbringelse af børn under værgemål og om tilbagegivelse af disse børn som den i hovedsagen omhandlede, som High Court (ret i første instans, Irland) er blevet anmodet om at erklære for eksigibel, vedrører tilkendelsen og/eller udøvelsen og/eller begrænsningen af forældreansvar i henhold til artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, og at den behandler »forældremyndighed« og/eller »værgemål« i henhold til denne artikels stk. 2. En sådan afgørelse er derfor omfattet af denne forordnings materielle anvendelsesområde.

62 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares således, at de generelle bestemmelser i kapitel III i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at når det gøres gældende, at børn er blevet fjernet ulovligt, kan en afgørelse om tilbagegivelse af disse børn, som en ret i den medlemsstat, hvor børnene havde deres sædvanlige opholdssted, har truffet efter en afgørelse om forældreansvaret, erklæres for eksigibel i værtsmedlemsstaten i overensstemmelse med disse generelle bestemmelser.

Det andet og det tredje spørgsmål i sag C-325/18

63 Med det andet og det tredje spørgsmål, som skal undersøges samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvorvidt artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at bestemmelsen i en situation som den i hovedsagen omhandlede er til hinder for, at en af en ret i en medlemsstat truffet afgørelse, hvorefter børn skal sættes under værgemål og tilbagegives, og som er blevet erklæret for eksigibel i den anmodede medlemsstat, fuldbyrdes, inden afgørelsen om, at denne afgørelse skal erklæres for eksigibel, forkyndes for de pågældende forældre, og om den i artikel 33, stk. 5, fastsatte appelfrist skal gøres gældende over for den person, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse af den nævnte afgørelse.

64 Som det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, bestemmer Order 42A, Rule 10(2)(ii) i procesreglementet for de højere retsinstanser, at »fuldbyrdelse af dommen eller retsafgørelsen kan finde sted inden udløbet« af fristen for appel.

65 Domstolen har fastslået, at en afgørelse om anbringelse – med henblik på at undgå, at en opsættende virkning af en appel til prøvelse af en afgørelse vedrørende erklæring om eksigibilitet kan rejse tvivl om den korte frist i artikel 31 i forordning nr. 2201/2003 – bliver eksigibel fra det tidspunkt, hvor retten i den anmodede medlemsstat i henhold til nævnte artikel 31 erklærer denne afgørelse for eksigibel (dom af 26.4.2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, præmis 125). Domstolen fastslog derfor, at afgørelsen fra retten i den anmodede medlemsstat vedrørende anmodningen om en erklæring om eksigibilitet – med henblik på ikke at fratage forordning nr. 2201/2003 sin effektive virkning – skal træffes særligt hurtigt, uden at søgsmål, der er anlagt til prøvelse af en sådan afgørelse fra den anmodede medlemsstat, kan tillægges opsættende virkning (dom af 26.4.2012, Health Service Executive, C-92/12 PPU, EU:C:2012:255, præmis 129).

66 Denne udtalelse berører imidlertid ikke det særskilte spørgsmål om, hvorvidt en afgørelse, der er erklæret for eksigibel i forbindelse med en ex parte-sag, kan fuldbyrdes, før den er blevet forkyndt.

67 Det bemærkes i denne henseende, at ordlyden af artikel 33 i forordning nr. 2201/2003 ikke i sig selv gør det muligt at besvare de forelagte spørgsmål.

68 Selv om fristen for at appellere en fuldbyrdelsesafgørelse ifølge denne bestemmelse begynder at løbe på tidspunktet for forkyndelsen af denne afgørelse, præciseres det ikke, om fuldbyrdelsen kan finde sted før denne forkyndelse.

69 Det skal i denne henseende bemærkes, at kravet om forkyndelse af fuldbyrdelsesafgørelsen dels har til formål at beskytte rettighederne hos den part, mod hvem fuldbyrdelse af en afgørelse begæres, dels har et bevismæssigt formål i forbindelse med en præcis beregning af den i artikel 33 i forordning nr. 2201/2003 fastsatte ufravigelige frist (jf. analogt dom af 16.2.2006, Verdoliva, C-3/05, EU:C:2006:113, præmis 34).

70 Dette krav om forkyndelse sammen med formidlingen af oplysninger om appel giver mulighed for at sikre, at den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, har adgang til effektive retsmidler. For at lægge til grund, at den pågældende part har haft mulighed som omhandlet i artikel 33 i forordning nr. 2201/2003 for at tage skridt til at anfægte en afgørelse om eksigibilitet, skal han således have haft kendskab til indholdet af denne retsafgørelse, hvilket forudsætter, at den er blevet forkyndt for ham (jf. analogt dom af 14.12.2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, præmis 40).

71 Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at Order 42A, Rule 10(2)(iii) i procesreglementet for de højere retsinstanser bestemmer, at afgørelsen om eksigibilitet indeholder en angivelse, der præciserer, at »fuldbyrdelsen af dommen eller retsafgørelsen kan udsættes efter anmodning til retten, hvis der er iværksat ordinær appel i domsstaten«.

72 Muligheden for i henhold til national ret at anmode om udsættelse af fuldbyrdelsen af en sådan afgørelse er således en væsentlig garanti for den grundlæggende ret til adgang til effektive retsmidler og mere generelt retten til forsvar, som bl.a. kan indrømmes, hvis fuldbyrdelsen af en afgørelse risikerer at medføre åbenbart urimelige konsekvenser.

73 Selv om den person, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse – som generaladvokaten anførte i punkt 119 i sit forslag til afgørelse – skal have mulighed for at indgive appel for bl.a. at kunne gøre en af de i forordningens artikel 23 omhandlede grunde til ikke-anerkendelse gældende, skal det under disse omstændigheder fastslås, at fuldbyrdelsen af afgørelsen om tilbagegivelse, inden kendelsen var blevet forkyndt for de pågældende forældre, var til hinder for, at de i god tid kunne anfægte »afgørelse[n] om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel«, som omhandlet i artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 og under alle omstændigheder anmode om udsættelse af fuldbyrdelsen.

74 Det skal desuden bemærkes, at HCC i retsmødet for Domstolen gjorde gældende, at en umiddelbar fuldbyrdelse af afgørelsen var blevet nødvendig på grund af en »generel risiko for flugt«. Det skal dog fastslås, at børnene siden den 14. september 2017 havde været anbragt i pleje i Irland. Fuldbyrdelsen af afgørelsen om deres tilbagegivelse til Det Forenede Kongerige synes følgelig ikke at have været af særligt hastende karakter.

75 Under disse omstændigheder må det fastslås, at fuldbyrdelsen af en af en ret i en medlemsstat truffet afgørelse, hvorefter børn skal sættes under værgemål og tilbagegives, og som er blevet erklæret for eksigibel i den anmodede medlemsstat, inden afgørelsen om, at denne afgørelse skal erklæres for eksigibel, forkyndes for de pågældende forældre, er i strid med artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med chartrets artikel 47.

76 Den forelæggende ret har desuden spurgt, hvorvidt artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 under disse omstændigheder skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse fastsatte appelfrist skal gøres gældende over for de pågældende forældre.

77 Det skal i denne henseende bemærkes, at forældelsesfrister ifølge fast retspraksis helt generelt har til formål at tjene retssikkerheden (dom af 7.7.2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis). Det er i øvrigt også i overensstemmelse med barnets bedste, at afgørelser, som vedrører det, kun kan appelleres i en begrænset periode.

78 I hovedsagen er det ikke bestridt, at afgørelsen om eksigibilitet rent faktisk blev forkyndt for de pågældende forældre.

79 Ganske vist er forældrene blevet frataget deres ret til at anmode om udsættelse af fuldbyrdelsen af afgørelsen om tilbagegivelse, eftersom denne afgørelse først blev forkyndt for dem, efter at den var blevet fuldbyrdet. Denne tilsidesættelse af deres ret til forsvar har dog ingen betydning for appelfristen, som begyndte at løbe, da afgørelsen blev forkyndt.

80 Under disse omstændigheder kan den i artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 fastsatte appelfrist således ikke forlænges af den ret, for hvilken der er iværksat appel.

81 Henset til de i denne doms præmis 75 anførte betragtninger tilkommer det den forelæggende ret at undersøge, hvorvidt national ret giver den mulighed for at tilbagekalde den afgørelse vedrørende anmodningen om, at afgørelsen erklæres for eksigibel, som er truffet tidligere.

82 Det andet og det tredje spørgsmål skal derfor besvares således, at artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med chartrets artikel 47, skal fortolkes således, at bestemmelsen i en situation som den i hovedsagen omhandlede er til hinder for, at en af en ret i en medlemsstat truffet afgørelse, hvorefter børn skal sættes under værgemål og tilbagegives, og som er blevet erklæret for eksigibel i den anmodede medlemsstat, fuldbyrdes, inden afgørelsen om, at denne afgørelse skal

erklæres for eksigibel, forkyndes for de pågældende forældre. Artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den ret, for hvilken der er iværksat appel af den sidstnævnte afgørelse, ikke kan forlænge den i denne bestemmelse fastsatte appelfrist.

Spørgsmålet i sag C-375/18

83 Med det fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvorvidt forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den i en situation som den i hovedsagen omhandlede er til hinder for, at en ret i en medlemsstat vedtager retsbevarende foranstaltninger i form af et påbud over for et offentligt organ i en anden medlemsstat, hvorved dette organ forbydes ved retterne i denne anden medlemsstat at indlede eller fortsætte en procedure om adoption af børn, der har ophold dér.

84 Det skal bemærkes, at artikel 20 i forordning nr. 2201/2003 giver de heri omhandlede retter mulighed for at anordne foreløbige eller sikrende retsmidler på den betingelse, at disse retter ikke baserer deres kompetence i sager om forældreansvar på en af de artikler, som er indeholdt i denne forordnings kapitel II, afdeling 2 (dom af 15.7.2010, Purrucker, C-256/09, EU:C:2010:437, præmis 63).

85 Disse retter har kun ret til at anordne foreløbige eller sikrende retsmidler, hvis tre kumulative betingelser er opfyldt, nemlig:

– De omhandlede retsmidler skal anvendes på en uopsættelig situation.

– De skal anvendes over for personer eller aktiver, der befinder sig i den medlemsstat, hvori disse retter har sæde.

– De skal være af foreløbig karakter (dom af 15.7.2010, Purrucker, C-256/09, EU:C:2010:437, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis).

86 Det følger heraf, at enhver afgørelse, hvoraf det ikke fremgår, at den er blevet truffet af en kompetent ret eller en ret, som anser sig for kompetent til at påkende sagens realitet, ikke nødvendigvis henhører under artikel 20 i forordning nr. 2201/2003, men kun henhører under denne bestemmelse, hvis den opfylder de betingelser, som er fastsat heri (dom af 15.7.2010, Purrucker, C-256/09, EU:C:2010:437, præmis 78).

87 Det skal fastslås, at den i hovedsagen omhandlede anmodning om udstedelse af et påbud ikke vedrører personer, der befinder sig i en medlemsstat, hvor den forelæggende ret har sæde, og således ikke opfylder den i denne doms præmis 85 omhandlede betingelse.

88 Som følge heraf er en retsbevarende foranstaltning som det i hovedsagen omhandlede påbud, som retten i en medlemsstat anmodes om at udstede over for et offentligt organ i en anden medlemsstat, hvorved dette organ forbydes ved denne anden medlemsstats retter at indlede eller fortsætte en procedure om adoption af børn, som opholder sig dér, ikke omfattet af anvendelsesområdet for artikel 20 i forordning nr. 2201/2003.

89 Desuden ønsker den forelæggende ret oplyst, hvorvidt et sådant påbud ville svare til et forbud mod, at HCC indleder en sag ved de engelske kompetente retter, og således antage form af et *anti-suit injunction*, som er forbudt ifølge dom af 27. april 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228), og af 10. februar 2009, Allianz og Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69).

90 I disse domme fastslog Domstolen, at et *anti-suit injunction*, dvs. et påbud, hvorved en person afskæres fra at anlægge en retssag eller fortsætte en allerede anlagt retssag for retterne i en anden medlemsstat, var uforeneligt med konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige handelssager (EFT 1978, L 304, s. 17) og forordning nr. 44/2001, eftersom

et sådant forbud ikke overholder princippet, hvorefter hver domstol, for hvilken en sag er blevet indbragt, selv i medfør af de regler, som finder anvendelse, afgør, om den er kompetent til at træffe afgørelse i den sag, som er blevet indbragt for den. Et sådant indgreb i en anden medlemsstats rets kompetence er i øvrigt uforeneligt med det princip om gensidig tillid, der har gjort det muligt at indføre en bindende kompetenceordning, som alle de retter, der er omfattet af disse retsakters anvendelsesområde, har pligt til at respektere (dom af 27.4.2004, Turner, C-159/02, EU:C:2004:228, præmis 24 og 25, af 10.2.2009, Allianz og Generali Assicurazioni Generali, C-185/07, EU:C:2009:69, præmis 29 og 30, og af 13.5.2015, Gazprom, C-536/13, EU:C:2015:316, præmis 33 og 34).

91 I den foreliggende sag skal det i overensstemmelse med denne retspraksis lægges til grund, at forordning nr. 2201/2003, navnlig artikel 26, ikke kan give mulighed for, at der kan vedtages et påbud, hvorved HCC forbydes at anlægge sag i Det Forenede Kongerige vedrørende bortadoption af børnene, eller hvorved de engelske retters kompetence i denne henseende anfægtes.

92 Det skal dog fastslås, at et påbud som det, de pågældende forældre har anmodet om, ifølge den forelæggende rets oplysninger, og som generaladvokaten har anført i punkt 153 og 154 i sit forslag til afgørelse, ikke har som genstand eller virkning, at HCC forhindres i at anlægge en sag ved en engelsk ret med den samme genstand som den sag, der verserer for den forelæggende ret, eftersom en retslig procedure vedrørende bortadoption, som indledes eller fortsættes i Det Forenede Kongerige, har en anden genstand og andre virkninger end sagen på grundlag af forordning nr. 2201/2003 vedrørende tilbagegivelse af børnene, hvis formål er at bevare de pågældende forældres adgang til appel.

93 Desuden er afgørelsen om denne bortadoption og de adoptionsforberedende foranstaltninger i henhold til ordlyden af artikel 1, stk. 3, litra b), i forordning nr. 2201/2003 ikke omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

94 På baggrund af ovenstående betragtninger skal det fjerde spørgsmål besvares således, at forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den i en situation som den i hovedsagen omhandlede ikke er til hinder for, at en ret i en medlemsstat vedtager retsbevarende foranstaltninger i form af et påbud over for et offentligt organ i en anden medlemsstat, hvorved dette organ forbydes ved retterne i denne anden medlemsstat at indlede eller fortsætte en procedure om adoption af børn, der har ophold dér.

Sagsomkostninger

95 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

1) **De generelle bestemmelser i kapitel III i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 skal fortolkes således, at når det gøres gældende, at børn er blevet fjernet ulovligt, kan en afgørelse om tilbagegivelse af disse børn, som en ret i den medlemsstat, hvor børnene havde deres sædvanlige opholdssted, har truffet efter en afgørelse om forældreansvaret, erklæres for eksigibel i værtsmedlemsstaten i overensstemmelse med disse generelle bestemmelser.**

2) **Artikel 33, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at bestemmelsen i en situation som den i hovedsagen omhandlede er til hinder for, at en af en ret i en**

medlemsstat truffet afgørelse, hvorefter børn skal sættes under værgemål og tilbagegives, og som er blevet erklæret for eksigibel i den anmodede medlemsstat, fuldbyrdes, inden afgørelsen om, at denne afgørelse skal erklæres for eksigibel, forkyndes for de pågældende forældre. Artikel 33, stk. 5, i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den ret, for hvilken der er iværksat appel af den sidstnævnte afgørelse, ikke kan forlænge den i denne bestemmelse fastsatte appelfrist.

3) **Forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at den i en situation som den i hovedsagen omhandlede ikke er til hinder for, at en ret i en medlemsstat vedtager retsbevarende foranstaltninger i form af et påbud over for et offentligt organ i en anden medlemsstat, hvorved dette organ forbydes ved retterne i denne anden medlemsstat at indlede eller fortsætte en procedure om adoption af børn, der har ophold dér.**

Underskrifter